

Mottagare
Regionstyrelsen

RS Remiss. En hållbar och inkluderande arbetsmarknad för alla

Yttrande

Hälso- och sjukvårdsnämnden välkomnar intentionen att hitta träffsäkrare vägar och skapa sysselsättning för de människor som befinner sig långt från arbetsmarknaden. Det är viktigt för både individ och samhälle. Att vara i utanförskap riskerar att ge negativa hälsoeffekter och i förlängning risk för sjukdom.

Syftet med rapporten anges vara att utgöra ett strukturerat och evidensbaserat beslutsunderlag för hur Region Gotlands arbetsmarknadsinsatser kan organiseras och genomföras på ett sätt som möter både kortsiktiga och långsiktiga behov av kompetensförsörjning, inkludering och minskat utanförskap. Sjukvård, industri och besöksnäring lyfts som tre branscher med särskilda svårigheter att rekrytera. Det är välkommet med insatser som stärker målgruppen och verkar för minskad belastning på samhälle och vårdbehov.

Hälso- och sjukvårdsnämnden bedömer dock inte att något av scenarierna som presenteras i slutrapporten kommer att lösa sjukvårdens utmaningar kring kompetensförsörjning. Den målgrupp som står längst från arbetsmarknaden bedöms inte sannolikt vara den målgrupp som kan förväntas utbilda sig till vårdens legitimerade bristyrken så som läkare, sjuksköterskor, psykologer, tandläkare med flera. Som anges ovan är det dock välkommet med träffsäkrare vägar och sysselsättning för de människor som befinner sig långt från arbetsmarknaden. I det fortsatta yttrandet utgår hälso- och sjukvårdsnämndens svar istället utifrån detta perspektiv.

Hälso- och sjukvårdsnämnden förordar inte något av scenarierna framför något annat. Nämnden vill dock särskilt framhålla att oavsett scenario så är sjukvårdens bild är att många av de personer som är långt ifrån arbetsmarknaden ofta inte har medicinska hinder utan snarare behov relaterat till vilken tillgång man har till socialt stöd och sociala sammanhang. Det finns metoder som just nu prövas lokalt i projektform och som efter uppföljning bör övervägas att implementeras bredare:

- IPS-metoden (Individual Placement and Support) för personer med psykisk ohälsa har visat goda resultat och har starkt vetenskapligt stöd. Det är en rehabiliteringsmetod som bygger på principen – alla som vill jobba kan göra det med rätt stöd.
- ”Link-worker”-funktion (modellen kommer från Storbritannien). Med en människa som länk mellan personcentrerad vård och personcentrerat stöd för att hjälpa personer in på arbetsmarknaden, sociala sammanhang i civilsamhället och föreningslivet.

Det är viktigt med en samsyn om roller och ansvar mellan de aktörer som möter individen. Sjukvårdens utgångspunkt är att hälso- och sjukvårdens begränsade resurser bör fokusera på medicinska behov. Sjukvården har en central roll i att identifiera behov och lotsa vidare, men insatser kopplade till behov av socialt stöd och sammanhang bör erbjudas av andra aktörer. Strukturerad samverkan behöver utformas utifrån detta. Vem, när och hur ska vården kopplas in för bedömningar, oavsett scenario, en fortsatt central fråga när det kommer till att ge en god vård till målgruppen med svag arbetsmarknadsförankring.

Hälso- och sjukvårdsnämnden ser positivt på den konceptualisering av modellen Jobbvägen Södra som beskrivs oavsett scenario. Hälso- och sjukvårdsnämnden understryker dock vikten av att i arbetet inte bara fokusera på den enskilda vårdcentralen utan även inkludera integrering i ordinarie styrning för att möjliggöra långsiktighet. Konkret innebär detta att konceptualiseringen behöver beakta styrmodellen för vårdval inom primärvården.

Hälso- och sjukvårdsnämnden

Filip Reinhag
Ordförande hälso-och sjukvårdsnämnden

Marie Loob
Hälso- och sjukvårdsdirektör